Sivistysvaliokunnalle

Suomen Olympiakomitean lausunto julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2027–2030

Viite: Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2027–2030 (VNS 3/2026 vp)

Suomen Olympiakomitea kiittää eduskunnan sivistysvaliokuntaa mahdollisuudesta lausua julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2025–2028. Olympiakomitea kiinnittää lausunnossaan huomiota liikunnan ja urheilun rahoituksen ja verotuksen kannalta seuraaviin asioihin.

Nykyisellä hallituskaudella on tehty merkittäviä panostuksia liikuntaan ja urheiluun vaikeasta taloustilanteesta huolimatta. Näitä panostuksia on jatkettu myös julkisen talouden suunnitelmassa (JTS) vuosille 2027–2030. Haluamme kiittää näistä panostuksista, mutta samalla huomauttaa, että useat esitykset myös vaikuttavat heikentävästi liikunnan ja urheilun edellytyksiin.

Suomen Olympiakomitea korostaa, että liikunnan ja urheilun tukeminen on jatkossakin välttämätöntä. Liikkumattomuuden suorat ja välilliset kustannukset ovat arviolta vuositasolla 6 miljardia euroa. Suomen Olympiakomitea pitää merkittävänä kaikkien eduskuntapuolueet sitoutumista yhteiseen tavoitteeseen nostaa suomalaisten fyysistä toimintakykyä 15 prosentilla vuoteen 2040 mennessä. Tavoite edellyttää pitkäjänteistä ja johdonmukaista liikunta- ja urheilupolitiikkaa sekä ennakoitavaa rahoituspohjaa. Suomen Olympiakomitea toivoo, että eduskunta ja sivistysvaliokunta huomioivat omissa päätöksissään fyysisen toimintakyvyn edistämisen tavoitteen.

Julkisen talouden suunnitelman vaikutukset liikuntaan ja urheiluun

Julkisen talouden suunnitelmassa esitetään vuosittaisella tasolla noin 60 miljoonan euron indeksileikkausta kuntien peruspalveluihin 2027-2030 väliselle ajalle. Suomen Olympiakomitea pitää tätä päätöstä paikallisen liikunta- ja urheilutoiminnan tukemisen kannalta huolestuttavana. Kuntien rooli liikuntapalvelujen järjestäjänä ja lähiliikuntaympäristöjen ylläpitäjänä on keskeinen, minkä vuoksi kuntatalouden kehitykseen kohdistuvat vaikutukset heijastuvat suoraan liikuntaan ja urheiluun.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan määrärahataso säilyy kehyskaudella keskimäärin noin 9 miljardissa eurossa. Kolme prosenttia tästä määrärahasta kohdistuu liikuntatoimeen ja nuorisotyöhön. **Suomen Olympiakomitea korostaa, että mahdollisia tulevia säästötoimia ei tule kohdistaa suhteellisen pieneen liikunta- ja urheilutoiminnan budjettiin.** Liikuntaan ja urheiluun kohdistuvat leikkaukset olisivat ristiriidassa yhteisesti sovittujen fyysisen toimintakyvyn nostamistavoitteen kanssa ja heikentäisivät kansanterveyden ja hyvinvoinnin edistämistä.

Suomen Olympiakomitea
Paavo Nurmen tie 1
00250 Helsinki

Suomen Olympiakomitea on erityisen huolissaan opintotukiuudistuksen rahoitusrakenteesta. Vaikka uudistuksen tavoitteet – opiskelijoiden toimeentulon turvaaminen ja opintojen etenemisen tukeminen – ovat kannatettavia, on ongelmallista, että uudistuksen lisämenot vuosina 2027–2030 katetaan vähentämällä liikunta- ja nuorisotoimen avustuksia. **Vetoamme siihen, että säästöjä ei haeta valtionavustuksista liikunnalle ja urheilulle, sillä tämä heikentäisi suoraan seuratoiminnan ja kansalaistoiminnan edellytyksiä.**

Suuret hankkeet ja tapahtumat

Suomen Olympiakomitea tukee julkisen talouden suunnitelmassa esitettyjä merkittäviä liikunta- ja urheiluinvestointeja. Garden Helsinki -hankkeelle osoitettu ehdollinen investointirahoitus sekä vuoden 2030 yleisurheilun EM-kilpailujen hakemiseen ja järjestämiseen kohdennettu rahoitus ovat tärkeitä signaaleja siitä, että Suomi haluaa panostaa huippu-urheiluun, kansainvälisiin tapahtumiin ja liikunnan infrastruktuuriin. Näillä investoinneilla on laajoja myönteisiä vaikutuksia niin liikunnan edistämiseen, elinkeinoelämään kuin kansainväliseen näkyvyyteen. **Pidemmällä aikavälillä Suomen Olympiakomitea pitää tärkeänä, että urheilutapahtumien osalta kehitetään pitkäjänteistä, strategista linjaa tapahtumien tukemiseen.**

Lahjoitusvähennyksen laajentaminen ja virikesetelit

Julkisen talouden suunnitelman mukaan lahjoitusverovähennys annetaan budjettilakina eduskunnalle syksyllä 2026 ja se astuu voimaan vuonna 2027. Uutena esitykseen on tuotu vähennyksen laajentaminen koskemaan myös sosiaali- ja terveysjärjestöjä. **Olympiakomitea kiittää, että pitkäaikainen liikuntayhteisön tavoite lahjoitusvähennyksen laajentamisesta etenee. Esitämme myös, että vähennyksen piiriin saataisiin myös yhteisöverotus.** Yritysten saaminen vähennyksen piiriin yksityishenkilöiden lisäksi kasvattaisi selvästi lahjoitusten määrää. Lahjoitusvähennys on tärkeä kannustin varainhankinnalle erityisesti tänä aikana, kun valtion taloudellinen tilanne edellyttää säästötoimenpiteitä eri sektoreilla.

Lisäksi kiitämme hallitusta virikeseteleiden maksimiarvon nostamisesta 400 eurosta 540 euroon. Pidämme tärkeänä, että liikunnan ja urheilun harrastamisen kannusteita edistetään laajasti ja samalla tuetaan toimintaa järjestäviä tahoja ja yrityksiä.

Harrastamisen Suomen malli ja kokonaiskoulupäiväkokeilu

Suomen Olympiakomitea pitää hyvänä sitä, että Harrastamisen Suomen mallin rahoitus säilyy vuosittaisella 19,4 miljoonan euron tasolla. **Suomen Olympiakomitea korostaa, että jatkossa mallin kehittämisessä on tärkeää vahvistaa entisestään urheiluseurojen roolia ja kytköstä mallin toteutuksessa.** Parhaimmillaan malli antaa jokaiselle suomalaiselle lapselle ja nuorelle mahdollisuuden harrastukseen ja seuratoiminnan laajempi mukaan ottaminen vahvistaa myös mahdollisuutta pidempijänteiseen harrastamiseen. Lisäksi Suomen Olympiakomitea kannattaa kokonaiskoulupäiväkokeilun toteuttamista.

Suomi Liikkeelle -ohjelma ja poikkihallinnollinen työ

Suomi Liikkeelle -ohjelma on ollut kuluvalla hallituskaudella merkittävä ja tervetullut liikuntapoliittinen avaus. Sen käynnistämä poikkihallinnollinen yhteistyö on ollut tärkeää, ja tätä työtä on välttämätöntä jatkaa myös

Suomen Olympiakomitea
Paavo Nurmen tie 1
00250 Helsinki

seuraavalla hallituskaudella. Suomen Olympiakomitea korostaa tarvetta edistää toimia, joilla saadaan aikaan vaikuttavia, pitkäjänteisiä muutoksia ihmisten arjessa, liikkumisympäristöissä ja palvelujärjestelmässä.

Lopuksi

Yhteenvetona toteamme, että vaikka julkisen talouden reunaehdot ovat tiukat, liikunnan ja urheilun merkitys suomalaiselle yhteiskunnalle on niin suuri, että niiden rahoitus ja kehittäminen tulee turvata pitkäjänteisesti. Liikunnan ja urheilun avulla edistetään terveyttä, hyvinvointia, osallisuutta ja yhteiskunnan kestävyyttä – tavoitteita, jotka ovat koko julkisen talouden suunnittelun ytimessä.

Helsingissä 11.5.2026

Petri Keskitalo
Varatoimitusohtaja
Suomen Olympiakomitea

Suomen Olympiakomitea
Paavo Nurmen tie 1
00250 Helsinki